

(S)

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

2022 m. birželio 2 d.

Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus atrankos kolegija, susidedanti iš teisėjų Danguolės Bublienės, Alės Bukavinienės ir Gedimino Sagačio (kolegijos pirmininkas), susipažinusi su 2022 m. gegužės 19 d. paduotu **ieškovų I. M. B. ir T. Č.** kasaciniu skundu dėl Panevėžio apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. vasario 21 d. nutarties peržiūrėjimo,

n u s t a t ė:

Ieškovai I. M. B. ir T. Č. padavė kasacinį skundą dėl Panevėžio apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2022 m. vasario 21 d. nutarties, kuria paliktas nepakeistas Panevėžio apylinkės teismo 2021 m. spalio 6 d. sprendimas atmesti, be kita ko, šiuos ieškinių reikalavimus: 1) atidalyti iš ieškovų bei atsakovo A. Č. bendrosios dalinės nuosavybės teise valdomų nekilnojamųjų daiktų – žemės sklypo su statiniais, esančio adresu (duomenys neskelbtini), atskiras dalis; 2) nustatyti žemės sklypo (duomenys neskelbtini) naudojimosi tvarką pagal UAB „Geodera“ planą; 3) priteisti ieškovui iš atsakovo 23 957,58 Eur dydžio piniginę kompensaciją, sumokant ją per 3 mėnesius nuo teismo sprendimo įsiteisėjimo dienos; 4) priteisti bendrai solidarių ieškovų naudai iš atsakovo 5962,38 Eur dydžio nuostolių atlyginimą. Kasacinis skundas paduodamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir **CPK**) 346 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose įtvirtintais kasacijos pagrindais.

Atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas tikrina žemesnės instancijos teismų sprendimų (nutarčių) teisėtumą tik išimtiniais atvejais, kai yra bent vienas iš **CPK** 346 straipsnio 2 dalyje nustatytų kasacijos pagrindų (**CPK** 346 straipsnio 1 dalis). Kasaciniame skunde nepakanka vien tik nurodyti kasacijos pagrindą – įvardyto kasacijos pagrindo buvimą būtina pagrįsti išsamiais teisiniais argumentais (**CPK** 347 straipsnio 1 dalies 3 punktas). Be to, **CPK** 346 straipsnio 2 dalyje nurodyti kasacijos pagrindai patvirtina, jog kasacija leidžiama ne teisės klausimais apskritai, bet siekiant, jog kasaciniame teisme būtų nagrinėjamos tik tokios bylos, kuriose keliama teisės problemų išsprendimas būtų reikšmingas vienodam teisės aiškinimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas **CPK 346 straipsnio** 2 dalies 1 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti buvus pažeistą materialiosios ar proceso teisės normą, teisinius argumentus, patvirtinančius nurodytos (nurodytų) teisės normos (normų) pažeidimą bei argumentuotai pagrįsti, kad teisės pažeidimas, į kurį apeliuojama, turi esminę reikšmę vienodam teisės aiškinimui ir taikymui, taip pat kad jis (teisės pažeidimas) galėjo turėti įtakos neteisėto sprendimo (nutarties) priėmimui.

Kai kasacinis skundas paduodamas **CPK 346 straipsnio** 2 dalies 2 punkto pagrindu, kasaciniame skunde būtina nurodyti konkrečią Lietuvos Aukščiausiojo Teismo teisės aiškinimo ir taikymo praktiką, suformuotą byloje, kuri faktinės aplinkybės yra analogiškos ar iš esmės panašios į bylos, kurioje priimtas teismo sprendimas (nutartis) skundžiamas kasacine tvarka, bei argumentuotai pagrįsti, kad teismas skundžiamame procesiniame sprendime nukrypo nuo tokios Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos praktikos. Tai daroma analizuojant apskųstuose teismų sprendimuose išdėstytus teisinius motyvus ir juos lyginant su Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuota teisės taikymo ir aiškinimo praktika.

Ieškovai kasaciniame skunde nurodo, kad: 1) teismai nesiaiškino Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – **CK**) 4.80 straipsnio 2 dalyje nustatytos teisės normos tikrojo turinio, nesvarstė ir nevertino šios normos koreliavimo su dispozityvumo principo (**CPK** 13 straipsnis) ribojimu, suteikiančiu diskrecijos teisę teismams būti aktyviems, nukrypo nuo kasacinio teismo suformuotos šių normų taikymo ir aiškinimo praktikos; šio argumento praktinė išraiška yra ta, kad teismai privalejo savo iniciatyva šalinti / tikslinti visas iškilusias abejones / neaiškumus dėl ieškovų siūlomų projektinių pasiūlymų sprendinių dėl inžinerinių tinklų pertvarkymo, dėl lengvos konstrukcijos garažo įrengimo, dėl bendrojo naudojimo 1 m pločio tako aplink gyvenamąjį namą nustatymo, dėl kompensacijos skaičiavimo būdo / metodo, o ne nusivalinti nuo šių reikšmingų aplinkybių išnagrinėjimo, jų nagrinėjimą nukeliant į laikotarpį po teismų sprendimų priėmimo, ieškovams perkeliant atsakomybę už tariamai netinkamus Projektinius pasiūlymus ar netinkamą įrodinėjimo pareigos atlikimą; be to, pirmosios instancijos teismas, konstatavęs, jog projektiniai pasiūlymai ydingi / netinkami, galėjo / turėjo atnaujinti bylos nagrinėjimą iš esmės ir panaikinti iškilusias abejones, pvz. įpareigoti / pasiūlyti ieškovus pašalinti projektinių pasiūlymų nustatytus trūkumus (**CPK** 256 straipsnis); 2) teismai, ignoruodami **CK** 4.80 straipsnio 2 dalies nuostatos aiškinimą ir kasacinio teismo apibrėžtą jos praktinį taikymą, ne tik, kad neatsakė į šio pobūdžio byloms esminį klausimą, ar imanomas gyvenamojo namo atidalyjimas natūra pagal ieškovų projektinius pasiūlymus be neproporcingos žalos turto paskirčiai, tačiau net nebandė į jį atsakyti; pastebėtina, jog byloje ieškovų buvo pateikti visi faktiniai duomenys (rašytiniai įrodymai, liudytojų, rengusių projektinius pasiūlymus, parodymai, paaiškinimai, pastebėjimai), kad teismai prieitų prie išvados atidalyti turtą; tačiau teismai neištyrė visų reikšmingų nagrinėjamai bylai faktinių aplinkybių ir byloje esančių įrodymų dėl siūlomo atidalyjimo galimybių (**CPK** 14 straipsnis, 183 straipsnio 1 ir 3 dalys), daugelį tiriamų įrodymų vertino netinkamai ir nevisapusiškai (**CPK** 185 straipsnis), be motyvuotų argumentų dalį įrodymų paliko nenagrinėtų ir apie juos net nepasisakė (**CPK** 181 straipsnio 1 dalis), nevertino visų įrodymų tarpusavio ryšio, dėl to neatskleidė bylos esmės ir motyvuotai nepagrindė (**CPK** 270 straipsnio 4 dalis ir 331 straipsnio 4 dalis), kodėl atidalyjimas pagal ieškovų projektinius pasiūlymus negalimas; 3) teismų padarytas **CPK** 176-177 straipsnių ir 185 straipsnio nuostatų pažeidimas ir **CK** 4.80 straipsnio 2 dalies nuostatos turinio ir jos taikymo sąlygų neišaiškinimas? nenustatė duomenų apie tikrąją atidalyjamo turto rinkos vertę, apie atsakovo galimybę sumokėti kompensaciją pinigais ar kitu turtu, ir neišaiškino kompensacijos skaičiavimo metodo / būdo? lėmė tai, kad teismai neturėjo pagrindo tinkamai įvertinti ieškovų prašomos kompensacijos teisingumą ir priejo prie nepagrįstos išvados, jog ieškovų kompensacijos atidalyjant gyvenamąjį namą skaičiavimas yra ydingas; 4) teismai, sprenddami ieškovų reikalavimą dėl nuostolių priteisimo, netinkamai aiškino ir taikė **CK** 4.76 straipsnio ir 6.249 straipsnio 1 dalies nuostatas ir nukrypo nuo kasacinio teismo praktikos suformuotos šių normų taikymo ir aiškinimo praktikos; 5) teismai, vertindami atsakovo veiksmus sąžiningumo ir piktnaudžiavimo aspektu, netinkamai nustatė faktinius duomenis dėl atsakovo siekių (tikslų) ir jų nevertino (**CPK** 176-177 straipsniai ir 185 straipsnis), be to, pažeidė **CK** 4.79 straipsnio ir 4.80 straipsnio 2 dalies nuostatų aiškinimą taikymą ir nukrypo nuo kasacinio teismo suformuotos šių normų taikymo ir aiškinimo praktikos; 6) esant aplinkybėms, kad atsakovas apeliacini skundą padavė praleidęs nustatytą terminą be svarbių priežasčių, apeliacinės instancijos teismas, pažeisdamas **CPK** 315 straipsnio 5 dalies imperatyvią nuostatą, neteisėtai išnagrinėjo atsakovo apeliacinį skundą ir dėl jo priėmė procesinį sprendimą.

Atrankos kolegija, susipažinusi su kasacinio skundo argumentais, teismų procesinių sprendimų motyvais ir jų pagrindu padarytomis išvadomis, sprendžia, kad kasacinio skundo argumentai dėl materialiosios ([CK 4.75, 4.76, 4.79 straipsnių, 4.80 straipsnio 2 dalies, 6.249 straipsnio 1 dalies](#)) ir proceso ([CPK 2, 7, 8, 13, 14 straipsnių, 176-185 straipsnių, 270 straipsnio 4 dalies, 307 ir 315 straipsnių, 331 straipsnio 4 dalies](#)) teisės normų pažeidimo nepatvirtina [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 1 punkte nustatytų kriterijų kasacijai, t. y. kad egzistuoja teisinis pagrindas peržiūrėti bylą kasacine tvarka. Dėl kasacinio skundo argumentų, susijusių su faktinių aplinkybių nustatymu, atrankos kolegija pažymi, kad kasacinis teismas įrodymų netiria ir yra saistomas pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų nustatytų aplinkybių, t. y. jos kasaciniame teisme iš naujo nenustatomos ([CPK 353 straipsnio](#) 1 dalis). Kasacinio skundo argumentais taip pat nepagrindžiamas nukrypimas nuo Lietuvos Aukščiausiojo Teismo suformuotos teisės taikymo ir aiškinimo praktikos bei [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalies 2 punkte nurodyto kasacijos pagrindo egzistavimas. Dėl šių priežasčių darytina išvada, kad kasaciniame skunde nekeliamas tokių teisės klausimų, kurie atitiktų nors vieną [CPK 346 straipsnio](#) 2 dalyje nurodytą bylos peržiūrėjimo kasacine tvarka pagrindą.

Atrankos kolegija konstatuoja, kad pateiktas kasacinis skundas neatitinka [CPK 346 straipsnio](#) 347 straipsnio 1 dalies 3 punkto reikalavimų, todėl jį atsisakytina priimti ([CPK 350 straipsnio](#) 2 dalies 3, 4 punktai).

Atsisakius priimti kasacinį skundą, grąžintinas už kasacinį skundą sumokėtas žyminis mokestis ([CPK 350 straipsnio](#) 4 dalis).

Atrankos kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 350 straipsnio 2 dalies 3, 4 punktais bei 4 dalimi,

n u t a r i a :

Kasacinį skundą atsisakyti priimti ir grąžinti jį padavusiam asmeniui.

Grąžinti T. Č. (a. k. (duomenys neskelbtini)) 222 (du šimtus dvidešimt du) Eur žyminį mokestį, sumokėtą 2022 m. balandžio 28 d. AB Lietuvos pašto 203-ajame klientų aptarnavimo skyriuje (mokėjimo užduoties kodas (ID): ŽK61737).

Ši nutartis yra galutinė ir neskundžiama.

Teisėjai Danguolė Bublienė

Alė Bukavinienė

Gediminas Sagatys